

Vergaderjaar 2023–2024

31 765

Kwaliteit van zorg

Nr. 838

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 december 2023

Voor passende zorg voor mensen met kanker is de inzet van moleculaire diagnostiek onmisbaar. Bij moleculaire diagnostiek worden namelijk de genetische eigenschappen van een tumor bepaald om een gepaste behandeling in te zetten. Hiermee biedt moleculaire diagnostiek waardevolle informatie om patiënten te identificeren waarvoor een behandeling effectief kan zijn en daarmee ook om te voorkomen dat patiënten behandeld worden met geneesmiddelen die voor hen niet effectief zullen zijn.

In 2021 werd geconstateerd dat diverse veldpartijen steeds vaker vraagstukken hadden over de plaatsbepaling van moleculaire diagnostiek in de Nederlandse zorg. Daarnaast bleek dat de kennisontwikkeling en harmonisatie tussen de betrokken partijen over moleculaire diagnostiek kon worden verbeterd. Daarom heeft de toenmalig Minister voor Medische Zorg en Sport opdracht gegeven aan Zorginstituut Nederland (hierna: Zorginstituut) om onder zijn regie het uitvoeringstraject moleculaire diagnostiek in de oncologie uit te voeren. Het traject is gestart in september 2021 en is geëindigd in oktober 2023. Het Zorginstituut heeft in dit traject samengewerkt met de wetenschappelijke verenigingen van pathologen, oncologen, klinisch genetici, klinisch moleculair biologen in de pathologie, zorgverzekeraars, koepels van (academische) ziekenhuizen, de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en de Nederlandse Federatie voor Kankerpatiëntenorganisaties (NFK).

Ik heb uw Kamer aan de hand van voortgangsrapportages in maart 2022, december 2022 en mei 2023 tussentijds van de voortgang van dit traject

op de hoogte gehouden¹. Binnen het traject is door de partijen veel belangrijk werk verzet. Ik benoem hierna graag een aantal van deze uitkomsten. Voor een volledig overzicht van het eindresultaat verwijst ik u graag naar de bijgevoegde brief van het Zorginstituut.

Behaalde resultaten traject moleculaire diagnostiek in de oncologie

Onder leiding van de Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVVP) is door de beroepsgroepen, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en patiëntenorganisatie een kwaliteitsstandaard moleculaire diagnostiek opgesteld. In deze standaard staat onder andere beschreven aan welke criteria moleculaire diagnostiek zorg moet voldoen en hoe deze moet worden ingericht in Nederland. De kwaliteitsstandaard is recent positief beoordeeld door het Zorginstituut en is op 28 november 2023 opgenomen in het kwaliteitsregister. De partijen werken aan de implementatie van de kwaliteitsstandaard.

Er is een tweetal commissies opgericht om landelijk duidelijkheid te geven over de methode van testen en naar welke genetische eigenschappen (targets) gekeken moet worden. De eerste commissie is de Commissie minimaal klinisch noodzakelijke targets (CieMKNT). Deze commissie heeft onder andere als taak om overzichtlijsten minimaal klinisch noodzakelijke targets te ontwikkelen en actualiseren. Naast deze commissie heeft de NVVP een Commissie ter beoordeling diagnostiek (CieBOD) opgericht. De CieBOD adviseert over de effectiviteit en plaatsbepaling van nieuwe moleculaire diagnostiek. Op dit moment zijn verschillende lijsten minimaal klinisch noodzakelijke targets gepubliceerd en ook een advies. Beide commissies werken aan een veelvoud aan nieuwe lijsten en adviezen.

Vanuit Zorgverzekeraars Nederland is een taskforce opgericht die zorgverzekeraars gaat adviseren over het vergoeden van moleculaire diagnostiek uit het verzekerde pakket. De NZa heeft een wijziging in de bekostigingsstructuur ingevoerd. Moleculaire diagnostiek is uit de diagnose behandelcombinaties gehaald. Per 1 januari 2023 heeft moleculaire diagnostiek een aparte declaratiecode gekregen. De nieuwe bekostigingsstructuur gaat meer zicht geven in de inzet van moleculaire diagnostiek.

Als onderdeel van het traject is ook het tipping-point onderzoek uitgevoerd. Binnen dit onderzoek werd onderzocht wat het omslagpunt is waarop het vanuit het oogpunt van gezondheidswinst en/of kosten efficiënter is om direct breed te testen dan om een serie van gerichte(re) testen uit te voeren. Het Zorginstituut vertaalt de uitkomsten van dit onderzoek naar een werkwijze om te beoordelen of moleculaire diagnostiek voldoet aan het wettelijk criterium de Stand van de Wetenschap en Praktijk (SWP). Dit zal een module worden bij het huidige beoordelingskader SWP².

Binnen het traject is er een raamwerk voor moleculaire diagnostiek gecreëerd waarin de rollen van de verschillende partijen zijn verduidelijkt en partijen elkaar beter weten te vinden. Elke partij heeft de verantwoordelijkheid om te (blijven) werken vanuit die rol. Het Zorginstituut ondersteunt de partijen om te gaan werken in het raamwerk door de komende tijd de beoordeling van drie casussen gezamenlijk op te pakken.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021/2022, Kamerstuk 31 765, nr. 636, Tweede Kamer, vergaderjaar 2022/2023, Kamerstuk 31 765, nr. 698 en Tweede Kamer, vergaderjaar 2022/2023, Kamerstuk 31 765, nr. 785.

² Zorginstituut Nederland. Beoordeling Stand van de Wetenschap en Praktijk, april 2023.

Tot slot

In dit uitvoeringstraject is een belangrijk fundament gelegd om moleculaire diagnostiek nog passender in te zetten in de Nederlandse zorg. Ik wil graag alle betrokken partijen bedanken voor hun inzet en medewerking in dit traject. Dit is alleen nog niet het eindpunt, partijen gaan en blijven werken vanuit het raamwerk. Ik ben blij dat het Zorginstituut op de achtergrond de komende twee jaar de ontwikkelingen zal blijven monitoren.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers